

„Soča“ izhaja vsako saboto in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto	f. 4.-
Pol leta	" 2.-
Cetrt leta	" 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto	f. 4.50
Pol leta	" 2.30
Cetrt leta	" 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60.“

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Črnetov manifest.

Castiti Gospod.

Na 23 t. m. mi je došla na Dunaj po pošti nezaupnica, katira je tudi od Vas podpisana, in u katiri sem jest obsodjen, pres de bi bil popred preslišan.

Jest sem pak priprauen moje djanje in glasovanje bodisi u deželnim, bodisi u deržavnim sboru, usaki čas, in pred celim svetom opravičiti, in se nadjam de tudi Vi, kakor pošten človek in moš, in kakor svetni volivec bote priprauen vas podpis u omenjeni nezaupnici u gihri vizi ocilnu in jauku in pred celim svetom opravičiti.

Zategavolo inu u jimenu korista nase domovine vas povabil, de izvolite priditi na 14. dan prihodnjega mesca Aprila t. l. u Sežano, kir boemo u rauno tristi sobi, u katiri se je nezaupnica kovala, ob 11. uri pred pold. se sniditi.

Nadjajoč se vase tadašnje pričljivnosti Vas pozdravljam in ostanem Vas

u Tomaju 30. Marca 1872.

Sluga
Ant Črne m. p.

Tako se glasi vabilo, katero je g. Črne razposlal njegovim volilcem. Nočemo sicer kritikovati tega vabilia zarad „ferdirbane kranjske šrahe“,* v kateri je sestavljeno, desiravno je tirjatev opravičena, da slovenski poslanci saj tako dobro slovensko pišejo, kakor piše vsak kmet, ki je bil par let v domači vaski šoli; a kritikovati ga moramo zarad oblike in drzuega zadržaja. Gosp. Črne kliče svoje volilce v Sežano, da se pred njim opravičijo, zakaj da so podpisali nezaupnico. Možka je ta!

Po tem takem bi imel g. Črne kak previlijij na zaupanje. Kdaj se je še slišalo, da je tirjal pooblaščenec svojega pooblastnika na odgovor, če mu ta ni več zaupal. Zaupanje je po našem

* G. Črne namreč v tem, 21 vrstic obsegajočem pisusu nji naredil nič manje nego 65 slovenskih in pravopisnih napak!

čisto moralni čut in se ne da prisiliti. Ali pa misli morda g. Črne, da so Injegovi volilci take ničle, da niso vedeli, kaj delajo, kader so mu poslali nezaupnico, da so bili le zapeljani in da bodo skesan predenj poklenili in ga odpuščenje prosili. Če to misli, se gotovo moti; kakor mi poznamo Kraševce, so oni v političnem in narodnem obziru uže toliko napredovali, da lehko so dajo postopanje svojih poslanec in spoznavajo lastne koristi. Mogoče, da Črne, ki je več Dunajčan, kakor Krašvec, svojih volilcev ne pozna in da ima o pravicah svojih volilcev poseben pojem; mogoče da on vidi v svojih volilcih le kak mehaničen glasovalen aparat in da je celo v vrstuje med „Stimnivih“; pa Krašveci ga bodo podučili, da je slabo računil ter da ima opraviti se zavednimi in previdnimi možmi.

Res je, da bi imeli vrli volilci p. polnoma prav, ako bi razjalivo povabilo vrgli v kot; pa tega jim mi ne svetujemo, ampak menimo, da bo reči koristilo, če pride 14. t. m. vsih 51 na nezaupnici podpisanih volilcev v Sežano k javnemu shodu, da Črnetovo opravičbo zaslisijo in mu potem še enkrat na obraz povedo, da mu več ne zaupajo, vsled česar naj bi storil svojo dolžnost kot pravičen in pošten mož. Črne očita v omenjenem povabili svojem volilcem, da so mu nezaupnico poslali brez da bi ga bili popred zašlišali.

Gosp. Črne kot starodavni poslanec bi vendar moral vediti, da poslane nij po postavi nikomur odgovoren za svoje poslovanje, da volilci nij-majo po postavi še pravice ne, klicati svoje poslance na odgovor in da zamorejo le soditi svoje poslance po javnih, a ne po skritih činih; nadalje je bilo dozdajno samooblastno obnašanje g. Črneta proti volilcem tako razjalivo, da je moral zgubiti zaupanje uže samo zarad tega.

S kratka volilci so ravnali po svojem prepričanju, obsodivši Črnetovo protinarodno politiko v deželnim in državnem zboru.

G. Črne hočo tedaj opravičiti svoje dejanje v drž. in drž zboru. To vse je prav dobro in lepo in kaže, da g. Črne vendar nij še zgubil popolnoma svojega političnega poštenja; on se tedaj s tem činom poda pred sodnijo svojih volilcev.

Da je lepota moč, ki zamore učiniti najtežje stvari, ki zamore tankaj prodreti, kder ne prodere najmogočnejši topovo zrno, tega ne more nikdo t jiti. Vsakdo ve, kako ona srce pretresa in marsikdo se je uže prepričal, da ima tudi upliv pri zverin. Ali baš pojem „lepote“ je pri posameznih jako različen. Tako imenuje dr. U-scheld lepo vse, kar krasoto lastne populacnosti po tej, populacnosti primernem načinu razodeva. Aristotel pravi, da obstoji lepota v dobrodmerjeni možnosti in velikosti, ter v pravem leporečji posameznih uživ. Lepo ja, proglaši zopet Kant, kar splošno brez interesa doda. Hegel krsti lepoto kot očiven prikaz ideja in Fricke trbu, da je to lepo, kar nam kaže pravilnost, spremembu in harmonijo.

Pustimo to in vprašajmo rajše, odkod pride, da lepotice večidel znači nemirno oko, bledo lice in sploh melanholična zananjost? Nijso baš one gube, ki se rahle in mirno razprostirajo po čelu kakih milje lepote jako zanimivi urezi? Je li še kaj na svetu, kar bi zamoglo našo ljubezen, našo ustanost bolj zanimati nego posebno to?*)

Stara je resnica, da tudi nežni spol oprostite mi, drage Slovenke! — rad ljubi one mladeniče,

) Oprostite, gospod! Mi poznamo moža, tudi učenjaka kateremu se dopadajo „okrogolične gospodične“. Spet drug „učenjak“ je pred kratkim pokazal, da Vaša trditev nij tako, da bi se vsak dan ne dala ovredi.

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 " " " 2 krat
6 " " " 3 krat.

Za več črk po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno posiljajo uredniku: Viktoriu Dolencu v Gorici, Contrada della croce 233, poleg preture, kjer se nahaja tudi uprava mestna. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delati cem in drugim nepremožnim so naročnina znači, ako se oglaše pri uredništvu.

lilcev; dosledno se more misliti, da će obvezljiva nezaupnica, kar ni dvomiti, se bo potem g. Črne odpovedal poslanstvu. Ta bi bil na vsak način najboljši in častitljivi korak v njegovem poslanstvenem življenju.

Zdaj pa je vprašanje, kako se bo zagovarjal g. Črne? Zainore li on trditi, da je v zadnjem zasedanju dež. zobra goriškega tako postopal, kakor so zahtevalo narodne koristi? Mi dobro poznamo Črnetovo ravnanje in se tudi sklicujemo na svobočbo onih 6. odločenih poslancev, ki so zabranili, da se ni sprejela nova volilna postava, po kateri bi bili Slovenci na Goriškem izročeni svojem sovražnikom na milost in nemilost. Med tem, ko je tistikrat stalo vsih 11 italijanskih poslancev kot en mož, se je 10 slovenskih poslancev ločilo v dve stranki. Uže to samo na sebi je dajalo pogum našim nasprotnikom. Zuano je tudi, da je bil te needinosti naj bolj kriv g. Črne; on se ni držal klubovih sklepov slovenskih poslancev; on ni svojim poslancem nikoli povedal, kaj se na Dunaji godi in ko je bil lansko leto na Dunaji, nij zato skrbel, da bi bil grof Hohenwart, ki je bil vsem narodom pravičen, zvedel, kake razmere so na Goriškem in kaj goriški Slovenci želje glede zagotavljanja svoje narodnosti. Gospod Črne, desiravno neodvisen mož, se ni hotel pridružiti onim 6. poslancem, ko so sklenili, ne vdeležiti se deželnozborskih sej, kadar pride na vrsto nova volilna postava, da se glasovanje nemogeče stori. Ne on, ampak dr. Abram je moral svojo službo žrtvovati, da je svoj narod rešil nečasti in nevarnosti. Gospod Črne je nadalje svoje kolege po svojem dvomljivem ravnanju v take zadrege spravil, da bi se bilo kmalu vse premenilo in da so morali oni vrli poslanci v svojem obupu skoro zadnjo kartko igrati.

Gospod Črne je dobro vedel, da ga večina slovenskih neodvisnih in odločenih poslancev noč voliti v drž. zbor in zarad tega se je ogibal ter pogajal se z Lahi. Uže to samo na sebi, da ga je g. Pretis priporočeval, govori za resnico našega trdenja. Slovenski poslanec na Goriškem ne sme prezirati večine svojih kolegov in če vidi, da mu več ne zaupajo, je njegova dolžnost, da odstopi kot kandidat. Tega pa Črne nij storil; marveč voliti

LISTEK.

Premišljevanje starega učenjaka.

Oprost mi, dragi čitatelj, če si srečen ali nesrečen, ako trdim, da baš težka skrb in nadloge slast pripravljajo. Kdaj hoče, da gi skrb in težave more, mora misliti, mora čutiti in kdaj hoče misliti in čutiti, mora živeti. Velika sreča je pa baš življenje. Resnica je, da so velike skrb starosti pridejani; ali tem bolj so tudi pripravne mladini, ker v olči zrel vugled mladim ljudem pristaja. Skušnja nas uči, da je v istini mnogo mladeničev in deklic, ki so ponšajo, da je težje grozne skrb in nadloge. Marsikateri starokoputnik sicer trdi, da zaradi skrbj mladenič, deklica ne more vzrasti ko jelka, da skrb napravlja iz njih pritlikovce, da jim slab krv in bog zna, kaj še vse! Je li to pametno? Kak pogled, da bi bili vsi ljudje enaki, da bi vsi kakor napitani purani sem ter tja lazili?

Marsikaterikrat nahajamo v naši dobi slabo varaslega človeka, ki pa presega, kar se tiče pameti in umu, morda sto drug h, kateri visoko do neba vzdigajo nos. Zato oni ujmajo prav, ki trde, da so skrb velika nesreča in nam v dokaz omenjajo tega ali onega slabo varaslega človeka.

kateri nosijo ua čelu spominek globokih, tajnih mislij. V tem je mnogo temeljitega, ker baš ta znamenja jasno govore, da je srce čutljivo, nemirno in udano — tedaj tako, kakoršno — dekleta posebno ljubijo.*)

Gotovo je, da je skrb polna sumničenja, pohepa, sebičnosti — ali človek je baš po tej poti nekaj, kar je boljše, nego nič!*) Obenem pravijo ljudje, da nam skrbi kratko spanje in oklepajo oči s črnimi stremeni — to pa je najboljše zdravilo in orožje proti koketnosti.

Kar se tiče sanj, ki se pri nemirnem spanju večidel udomče, je naravno, da se človek raduje, kadar v sanjah vidi, da se je trdoseči, bogati soročnik preselil v večnos, ker se nadaja, da bude kaj podedoval. Ali po tej vesti nij popolnoma radosten, ker še ne ve gotovo, ali je v resnici sorodnik umrl a'i pa še živi. Boji se torej, ter zopet misli. Ko začuje, da je v istini mrtev, se nekajko okrepiča. Pa zopet mu dojde nova nesreča. Bati se prične, da bi mu tativi vsega ne vzeli. Tako skrb za skrbjo, veselje in žalost, sreča in nesreča in vendar je skrb le sreča!

Reči nočem, da se bolo vsakemu, ki mnogo trpi, odprla železna vrata; kakor tudi ne pritrju-

*) Po tem bi imeli filozofije največ ljubici!

*) A to je presneto male!

Ured.

se je dal po naših nasprotnikih in ne znenil se za očitno nezaupnico, katero so mu dali naši zvesti poslanci s tem, da ga niso hoteli voliti v drž. zbor.

Kako malo mu je zaupala naša vrla šestorica, kaže tudi to, da je rajše pustila Italijanom prosto roko, naj volijo dva iz svoje srede v drž. zbor, kakor da bi Črneto volila, katerega so nam hoteli vsiliti naši sovražniki. In to je bilo prav, kajti boljše je, da nismo nikder zastopani, kakor da bi nas Črnetje zastopali. Iz tega nodo naši vrli Kraševci razvideli, da je Črne naši narodni reči bolj škodoval, kakor naši sovražniki sami. Vi volilci zaupate dr. Abramu in njegovim 5. ožim kolegom; to kaže da ste tudi Vi navdušeni za našo narodno stvar in da ste spoznali Vaše prave prijatelje. Nu, če zaupate onim 6., potem ne morete več zaupati Črnetu, kajti med onimi in tem je veliko brezno — nezaupanje. Če ne verjete, poprašajte vse 6 po vrsti in zvedeli bo ste še bolj na tanko, kaj je Črne kot poslanec.

Radovedni smo tudi, kako bo nek Črne zagovarjal svoje postopanje v drž. zboru. Mi smo uže vlni prorokovali, da naši Italijani potegnejo letos z ustavoverci in varali se nijmo; ker pa je Črne prav za prav po Italijanah voljen v drž. zbor, se je moral dosledno tudi po njih ravnat.

Gosp. Črne se bo najbrže zgovarjal, da je celi deželi koristil, ker je pridobil predelsko železnico. Kakor pa mi Kraške volilce poznamo, oni ne prodajajo svoje narodnosti, svojih najsvetjejših pravic za železnice. Zdaj pa še nastane vprašanje: je li predelska železnica uže tako gotova? Žalibože da ne. Čudno se nam zdi uže to, da je ministerstvo drž. zboru predlagalo predelsko železnico tisti dan pred razidom. Sliši se, da je hotelo ministerstvo s tem činom vsaj nekajko odškodovati naše zastavobežne poslance; morda je k temu tudi Črnetova nezaupnica kaj pomagala, ker so se nekteri poslanci skoro bali, domov priti brez vsake premije. A ta premija je menda le navidezna, kajti znano nam mora biti, koliko se smemo zanašati na ustavoverce. Res je sicer, da je ministerstvo predelski železnici jako ugodno; ali pa je to ministerstvo tudi gotovo, da bode poslovalo do 7. maja, do kterečega časa ima drž. zbor zopet skup stopiti. To je še veliko vprašanje, katero se ima te dni rešiti na Českem. Kaj pa potem, če Čehi zmagajo?

Potem pride novo ministerstvo in to mora biti ministerstvo sprave. Predelska železnica pride potem zopet pred drž. zbor in pravično ministerstvo, videvši, da je črta predelska najboljša, jo bode zagovarjalo in je zagotovilo večino v drž. zboru; ampak nobeno pošteno ministerstvo ne bode zapeljavalo poslancev, da žrtujejo najsvetje pravice svojega naroda za prazne obljube. Črne, zvit politik, je morda šel na led, kakor so šli dalmatinski poslanci, kateri niso skoro nič dosegli za narod, zarad česar se sramujejo in se boje domov priti. Prav ta bojazen in še kaj druga, kar ne smemo povedati, nas potruje v tem, kar se sliši o slabih vesti slovanskih zastavobežev. Bode li g. Črne javno povedal, da so ga ustavoverci in ministri zapeljali, da so mu obljubili predelsko železnico, če glasuje za posilno volilno postavo — za tisto postavo, katero je hvalil us-

tavoverni velikaš Lichtenfels kot največo pridobitev ustavovercev.

Če bude to javno izrekli, bode s tem tožil ministerstvo, da se poslužuje nedostojnih, nemoralnih sredstev v dosegu svojih Slovanom pogubnih namenov in samega sebe, da je Slovanstvo izdal po nezmožnosti ali pa, kar je še boljše, po lastnem, izdatnem prepričanju. Mi ne moremo še danes soditi, kake nasledke bode imela ona postava za Slovanstvo, a nasa vest se upira vskemu nemoralnemu činu in naša časnarska dolžnost je, da slovenski narod navdušujemo za poslenost in značajnost, bodisi v privatnem, bodisi v javnem življenju, ter mu odkrivamo pregreha tam ljudij, ki so se mu vrinili za zastopnike, pa nijmajo ne srca, ni razuma za potrebe našega naroda in niso ne tako pogumni, niti tako blagi da bi se povzdignili nad svoj lastni jaz.

Toliko za danes gosp. Črnetu in vsem volilcem, katere še enkrat prosimo, da pridejo 14. t. m. gotovo v Sežano, da Črnetu še enkrat na obraz povedo, kar so mu pisali 19. marca na Dunaj.

Naj bi te naše resne besede našle odmev tudib na Tominskom, kder nek gospod zapeljuje in kazi javno menenje iz svojih osobnih interesov, hoteč priskočiti na pomoč svojem prijatelju, ki mu je morda tu in tam kaj koristil.

Vrli Tomincil spoštujte sicer Vaše dobrotnike, a vendar se ne blamujte pred vsem slovanstvom iz hvaležnosti do ene osobe. — Vi ste bili zmerom ponosni na Vaše rodoljube, na Vaše slovanstvo; ne bodite tedaj protivni Vašim najblžnjim bratom in vsem Slovanom in to brez vsakega uroka le na komando ene jezne osobe, katera Vas hoče rabiti za svoje namene, pa prav nespametno, ker Črne Vam gotovo nij pridobil ničesar.

D O P I S I .

Iz Štvrtna 2. aprila. (Izv. dop.) Variatio delectat*, kaj ne dragi čitatelj? Zarad tega hočem danes iz navadne poti malo v stran kreniti; namreč v Sočinih črnih listih očrnjenega Črnetu v miru pustiti, naj le ugaja svojej živinskej sebičnosti; menda se bo uže enkrat nasnil. Pomenimo se rajše o drugih stvareh.

Ponlad se bliža; priroda vstaja k novemu življenju; bliža se „povsodi pomladanski cvet“, koji „veseli in svate vabi svet.“ Kedar drevje poganja, i rožice cesti začno; kedar roka stvarnikova obo veličestno, mnogobojno pogrinjalo po širnej zemlji razprostre, kaj ne, da zadonijo i v prsih človeških mogočni glasovi plemenitega navdušenja, da neka nerazumljiva tišina prešinja srce človekovo, koje neprestano sili v praznični prirodnem dom. Navdušenju se pridruži blago brepenje v zvezi z blagodenjnim upom. Vse klije, vse rodi v prirodi vse klije i se vzbuja i v sriči človeškem.

Pozornim okom gledamo razvijajočo se prirodino krasoto. Ta pogled vzbudi nam v sriči oni blagi vzdihljaj, da bi se nam i na političnem polju prikazala mila ponlad, da bi se naš jezik stavil na ono dostojno mesto, koje mu po vsej pravici pristaja, da bi se vse ovire i namere nasprotnih nam vražnih sil odstranile. Potem stoprvi bi se mogli gibati kot samostalen narod i vsestransko našo blagost pospeševati. Polagoma se priroda obnovi; biser za biserom se prikazuje na njenej krasnej obleki. I v našem sriči se vzbuja čut za čutom, želja za željo; nektere so se nam uže izpolnile — prve pomladne cvetnice na političnem polju! I baš to nas spodbuja, da vedno dalje rijemo i pulimo, kar je našega, dokler ne izpulimo vsega. Se ve, da nam je pristojalo na enkrat vse, kar nas more srečna storiti, — celi kos, cela pogača. A naši mogočni okrajni glavarji, ali da resnico govorim i pri roci ostanem naš nonchalantni gospod Rechbach, koji se takó giblje kakor dunajski prusofilski ministerski mogotci za vrv potegnejo, bogmel ou skribi, da se ne prenasitimo i preošabimo, marveč, da bivamo vedno le bolj v latentnem stanju i na kolentih klečé ponižno prijemljemo milodarne drobtinice, koje nam on drobi. Marsikteri tak mogotek uže še privoli, da se mu človek približa do kože i mu izruje lastno lastnu, kakor Pino; marsikteri pa nasprotno človeku — Slovanu — smehom roge kaže, kakor Rechbach; i pa zakaj ne, saj so onemu avstrijskemu — hotel sem reči nemškemu izdajalcu (kajne ustavači?) Hohenwartu nesrečuega spomina usta zavezana i Slovani, koji so se ga tako strastno oklenili, zapuščene neotesane sirote, kojim je treba z lučjo pruske moderne kulture posvetiti. „Tempora mutantur itd., kar velja i o okrajnih glavarjih. Kar prvi sezida, drugi podere. Pino je po večem ustrezal našej želji gledé sploštovanju slovenskega jezika. Pričazalo so se nam takrat iprve cvetnice, i nas navdajale sladkim upom, da bojšo vedno bolje naprej, Rechbach pa menda po načrtu „variatio delectat“ je to opustil, rastočim cveticam glavice odsekal i prijet. se zopet

starega šlenkrijin. I zakaj bi se on, on okrajni glavar, kmetu podložniku akomodiral; ad quid? Naj se rajše kmet njemu; naj pleše takó, kakor mu on zacitra. Kakšno birokratično modrovanje! A naj pomeni, da so Slovenci vzbujeni, da so slekli ono hlapčevsko ponižnost, koja je potekala pred 48. letom boj v niže kroge: med „gindel“, da so zlezli na pvršje; i da pozornim okom opazujejo pogibelne nakane naših nasprotnikov.

Dalje naj pomeni, da nijma, hvala bogu, pred sebež žopane „božje volke“, koji bi kar poslušno v njegov rog trobili. To je uže izkusil, če pri drugih ne, vsi od strani našega vrlega g. župana. Tošljil je okrajao glavarstvo tukajnjemu županstvu vedno le nemške dopise. G. župan je vložil protest, v kojem zahteva, da se naš jezik popolnoma spoštuje, sicer dobi vsak dopis nazaj. Tako je prav, gospodine župan, le srčno naprej!

Rekel bo morda kdo, da nij mogeče enakim željam ustreči zarad pomanjkanja sposobnega objektiva. To je ničao! Ako kdo le hoče, pa more! Saj je mogel Pino, zakaj bi Rechbach ne. I ubogi kmet ne more večkrat davkov plačati, a gospodska so ne zmni za njegov revni stan; on mora plačati, sicer se mu kothi odneso.

Slišam, da g. okrajni glavar i po vloženem prošnji tukajnjemu županstvu vselej le nemški dopisuje.

Vederemo, če gava koncem obvelja.

Ponlad se nam kaže v prirodi; a na političnem polju vrla za nas Slovane viharna zima. Ne hote mi silo v glavo pesnikove besede, koje nam kažejo „da vsega, kar up nam obeta, pozneje“, ko pridejo leta, ne spolnijo nam polovice.“

A up nam vendar ostaja i zaupanje v naše krepke moći, torej le vrlo naprej! Ne udajmo se!!

V Ajdovščini 3. aprila (Izv. dop.). V dopisu iz Sela 19. marca se je dopisnik hudil, da je od okrajne sodnje v Ajdovščini dobil eno vabilo v nemškem jeziku pisano; ter žugal jo taistemu sodniku s hudi in masledki, ako bi se še enkrat predbrnil nemške dopise med slovensko ljudstvo pošiljati.

Hvalevredne so res pritožbe, posebno kadar zagovarjajo narodne pravice; take pritožbe pa morajo vselej obsegati reči, ktere vsaj namerjajo kaj koristnega doseči ali stan pritožnika izboljšati.

Dopis iz Sela pa tega ne namerja temveč je primeren narodni reči prej škodovati, nego koristiti.

C. kr. okrajna sodnja v Ajdovščini in sicer pod vodstvom sedanjega sodnika je bila in je Slovencem vsaj toljaj pravična, da vse slovenske vlogo slovensko rešuje, da (kar smo tudi v Soči večkrat čitali) v pravdah, ktere so v slovenskem jeziku zagovarjane, slovenske sodbe izdaja, da vabila in ozoanila sploh v slovenskem jeziku razpoljila, in da je clo te d.i vse zapisnike za tožbe, ek. kuce, dražbe, pogodbe, plačilne naloge i. t. d. v slovenskem jeziku natisniti dala.*

Ako se je tedaj res pripetilo, da se jo med tisoče in tisoče slovenskih vabil, po nemarnosti kakega pisateja kajne nemško vrinilo, kaj je treba zato kar naravnost celo sodnijo po časnikih črnilino inžu gati?!

Radoveden sem vendar zvedeti, kaj bi dopisnik iz Sela se svojo mogočnostjo počel, in kaki nasledki bi za sodnika postal, ako bi on zdaj, postavim, ukazal vse v nemškem jeziku dopisovati?

In ako dopisnik iz Sela dobro pomisl, kako teško se slovenščina pri viših uradnjah požira, bi moral tudi vedeti, kaj bi se prav lahko, in baš zarad prenapetega žuganja zgodilo ako bi ne bil ajdovščki sodnik možak, kterega poštenost in značajnost mu ne dovoli, da bi se zarad enega proti celemu okraju maščeval, kakor n. p. dopisnik iz Sela, ki bi hotel zarad enega nemškega vabila celo sodnijo obesiti.

Ne bodimo tedaj prenagli s pritožbami v časnikih, ne nagejajmo tem, kteri so nam pravčni, ker po tej poti bomo le manjli število naših nasprotnikov, katerih žalibog že odveč imamo.

Nasvetujem pa gospodu dopisniku iz Sela, da drugikrat, kadar bo hotel c. kr. okrajno davkarijo po časnikih čestiti, kar je bil zdaj prej ko ne, izključljivi njegov namen, naj si boljši uvod poisci, neg, črnejanje okrajne sodnje, kajti naj bude prepričan da, akopram je Dante prvi italijanski pisatelj, izrekel „Le leggi sono, ma chi pon' mano ad esse?“ vendar c. kr. sodnija v Ajdovščini §. 19. osnovnih postav nič manj ne spoštuje, nego davkarja.

Prijatelj pravice.

* Ker je sodnija slovenščina tako pravična, je tedaj na strankah vse ležeče, da se vpelje skoz in skoz slovensko uradovanje.

Ured.

jem arabskemu pregororu, ki pravi: „Molči, trpi, zdihuj in umri“ — misel moja je le ta: da je skrb sreča v nesreči. Saj tudi naš preslavni Prešeren baš tako misli v svojih pesnih izražev.

Labko mi bode marsikateri rekel: Prešeren nij autoritet! — Resnično nij, ko bi bile besede istega starega, slovenskega pisatelja, deželnega poslanca in odbornika slovenske matice prave, ki je še letos trdil, da je bil naš prvi lirik le „en navaden pijačec“ (glej Soče št. 13. str. 3) — Pustimo je, saj ne vedo, kaj govoril! Vsi ljudje pač ne misljijo enako o Prešeriu, tako n. p. piše v obširni razpravi Nemeč V. Rizzi v „Deutsche Monatschrift aus Karaten 1. Jahrg. 2. Heft 1849:“ Meriti moramo ravno na svitlo došle poezije z merilom, ki ga le rabimo pri prvih možakah vsacega naroda.... v njih spoznavamo v resnici vzvišeni duh slovenskega pesnika.... on je najugodnejšo obliko našel za pripovedno liriko, obdano s krasnimi slikami, kakor tudi za ostro satiro; kinčal je balade z narodnim duhom, povisil pesem z največjo spremenljivostjo in z najbolj, prijaznim merilom, ter krasno vjemo....¹

Evo gospod! Kakor se kaže vendar nij tako napčen naš France, katerega zasluge bode svet vedno in vedno bolj čistal. — Ali kam smo zašli!

Prešeren torej, baš tako misli o skerbeh ter na svoje rabločuteče, nedosegljive lirične strune poje:

— Sem dolgo upal in se bal,
Slovo sem upu, strahu dal;
Srce je prazno, srečno ni,
Nazaj si up in strah želi.

S Kvičega v Brdih 26. marca. (Izv. dop.) Dra-
ga Soča! Naznaniti ti moram danes veselo novico,
da se je včeraj popoludne pri nas nova čital-
nica osnovala. Včeraj namreč po blagoslovu smo
se zbrali v krčmi g. Ant. Maura in ondi med le-
pimi pogovori in petjem izvolili osnovalni odbor,
kteremu je bil g. dr. Anton Žiga soglasno za
predsednika na celo postavljen. Tudi drugih 11
odbornikov je bilo skoro soglasno voljenih. Nova
čitalnica šteje uže čez 80 udov. (Opazka ured-
ništva: Slava vrlim Kvičanom, ki se tako zave-
dajo, da so Slovenci! Naj bi je tudi ostali Brdci
posnemali!)

Po volitvi smo še dolgo časa ostali pri vin-
ski kapljki ter se v lepih napitočah spominjali
vrh slovenskih za narod delajočih mož, šestorice
odločnih goriških poslancev, pa tudi črnega Črnet-
ta; pred vsem pa smo napijali naši lepi domovi-
ni Sloveniji.

Pri tej priliki ne smem naših zares izurjenih
in dobrih pevcev pozabiti. G. Jože Marinič se
na vso moč trudi, da bi je prav izvrstno izuril.
Hvala in slava mu! Pa tudi lakko rečem, da nij z
lepa tako dobrih pevcev dobiti kakor so naši. To-
da g. Marinič nij zadovoljen samo s kvičkimi pev-
ci, ampak tudi v bližnji vasi Kozani je osnoval
pevski zbor iz 18 osob. Če pomisliš, slavna „So-
ča“ da mi živimo v Brdih, tedaj na skrajni meji
slovenstva, uže bliži Furlanije, lahko spoznaš, da
to nij malost. Le tako naprej, fantje!

Bratje v kolo se vstopimo,
Dajmo v zvezo si roko,
Majki Slavi obljubimo,
Zmr ljudi jo zvesto!

Iz Maribora o velikoj noči. (Izv. dop.) (Po-
potnica Črnetu in njegovim družnikom.) Krepka, opravičena in mirnoposnna nezaupnica
Črnetu pača je tudi v krogu štajerskih poslancev kakor bomba, in je globoki utis napravila.
Kraševcem je pripala prvič žalostna naloga, ubrambiti se svojim lastnim „prijetjem“, poslan-
cem. Žalostna je ta naloga, a potrebna, in celo najna tu pa tam po Slovenskem, tako tudi nekde na Štajerskem. Kajti tudi tu v Mariboru bi se
nenečko našel poslanec, ki se za vse drugo za-
nimlje, samo za svojo poslanstvo ne; ki zanemarja svoj vrlji, da naj vrlejši volitveni okraj na Štajerskem; ki se odtegne vsem narodnim podvzetjem, a pritegne vsem nenasrodnim; ki zasluge za na-
rod žrtvorane ceni in šteje po izgabljenih za svoj žep dietah; kateremu se vidi najviša, neprecenljiva zasluga za narod: pokazati se enkrat svojim volvjem in nekoliko tednov v Gradci posedati. Vse kakor pri Črnetu.

Občeno mnenje mariborsko sodi, da oni go-
spod vidno zanemarja vse in vsako naročno delo, da se mu uže očito vidi, kako mu mrzi vse, kar je slovensko, razre slovenskega krvavega denarja. Volivci jegovi bi prav storili, da bi svojemu po-
verjeniku enkrat na žilo potipali, da bi nekoliko pozvedali, kako je z njih zastopnikom. Mi po-
znavamo nežnost osobnega čutja in strogost javnega mrzenja, posebno novinarskega, in bi prav zato radi videli, naj bi se dotočniki na naše vrste preje nekoliko ozrlji in svoje položenje neko-
liko si premislili. Oni časi morajo nehati, da bi poslanci bili neodgovorni, volivci pa k molčanju obsojene, neme ovčice; skrajna doba je — in vrlji Kraševci naj so vsem volivcem sijajni vzgled! — da se začne poslancem na prste gledati in da se brez usmiljenja takim popotnica zagode, ki se v javno zaupanje po lisiče — vtihotaplajo. Pri-
hodnič, ako treba, voč!*

Politični pregled.

Zadnji teden se nij nič posebnega po sve-
tu zgodilo, o velikem teden je tudi politično
delovanje večidel počivalo. Le na Českem in
Hrvatskem nij mirovalo pripravljanje za volitve. Centralistom tu in tam gre za kožo, torej nadaljujejo pregovarjati, podkupavati, kazati volilcem in obetati bič. Narodnjaci in federalisti tudi vse moči napinjajo, in vsak čaka konca živo, pozorno kakor lovec, kendar se mu žival bliža na strel. Na Ogrskem uže razpadajo stare stranke, in novi zbor bo gotovo imel ves drug obraz. V Avstriji se nij bilo kaj takega.

Naj bolj nas je pa zanimalo čitati, kar česki časopis „Politik“ piše o dalmatinskih petih poslancih v državnem zboru, kateri so se s Črnetom vred pregresili zoper narod in fede-

listični program. Dopsnik iz Dalmacije piše v kraktem takoj le:

Ti gospodje so bili voljeni pod ministrom Hohenwartom z namenom, da bodo podpirali njegovo delovanje, katero je nameravalo vsem narodom pravičnost skazati; zatorej so morali sploh, posebno pa pri volilni postavi za silo zoper ministerstvo glasovati. Prav za prav pa so imeli doma ostati in manjku se odpovedati potem, ko je Hohenwart padel. Ker so se pa celo izneverili, je vsa dežela zoper nje jako razkačena. Tudi se sliši, da hočejo ministri jim dane oblube gledati železnic in druge stopry potem izvršiti, če se vsa narodna stranka odpo- vede državno pravni opoziciji! Nekaj volilcev jim hoče nezaupnico dati. Če se pa ti gospodje vti razkačenosti vkljub ne odpovedo poslanstvu, potem bo druga dela. Narod bo pokazal, da mu je naj več mar za zvezo avstrijskih Slovanov i.t.d. Pri nas so Črnetovi volilci uže svojo dolžnost storili, in Dalmatincem lep vzgled dali. On se hoče opravičiti, pa kako zamore to storiti, ker je uže njegov mandat piščav. 6 slovenskih poslancev ga nij hotelo po nikakem voliti le 3 so bili zanj, pa dal se je Italjanom zvoliti! Najdamo so, da ostanejo Kraševci trdni, in če nij maral gosp. Črne za nezaupnico 6. poslancev, maral bo za nezaupnico svojih okrajnih volilcev, kateri se ga, prav neradi in po velikem obotavljanji zvolili.

Hrvatski sabor je sklican na 15. junija. — Zdaj se Hrvatje pripravljajo na nove volitve; boj bude hud, pa zmagali bodo narodnjaki in potem bodo menda vendar enkrat konec madjarskih sleparij na Hrvatskem. — Bog daj pogum in srečo našim bratom Čehom in Hrvatom, ki so pred začetkom hude borbe.

RAZNE VESTI.

(Naša kmetijska kota.) Kakor v vseh zadevah narodnega življenja, veselo napredujemo Slovenci tudi v kmetijstvu. Na Goriskem imamo podlago, ali izvirek poljedelskega napredka imamo kmetijsko šolo. Malo jih je sicer slovenskih mladeničev, ki jo obiskujejo, pa tudi so pridni, vrlji fantje. Tega smo se prepričali pri preskušnji, ki je bila 22, 23, tega meseca. Dobro so vse znali in umeli, posebno se dva odlukujeta, in izmed njiju je prvi Furlani iz Reifenberga. Posebno pripo- rоčamo Lasiču iz Vrtojbe, naj se, kar mu je mogoče, marljivo uči, da pripravi svojega očeta lepo veliko posestvo v tak stanu, da bude vzgled Slovencem okoli Gorice. Naša majhna dežela mnogo potrosi za to šolo, to premislite fantje in delajte, da boste poznej kot možje in izvrstni kmetovalci njej v ponos.

Ta ispit je pa tudi dokazal vro veljavno g. profesorja Povšeta, zares se je moral mnogo truditi, da je toliko dosegel. Toda njegova še veča zasluga so nedeljske učbe za odrasle kmete. Žal nam je, da smo ga slišali še le na cvetno nedeljo in ne že poprej, ker je kaj zanimivo in podučljivo poslušati ga. Ne samo, da v lepi slovenščini jasno in razumno govor, ampak on predava tudi lepoglasno, in njegovo kretanje je žlahtno.

(Vinogradov) je po vseh slovenskih pokrajinah 80.000 oralov. Slovenski narod prideluje vsako leto okrog 1.600.000 kvinčev vina, ki je vredno 10—12 milijonov goldinarjev.

(Družba sv. Mohorja) bude, kakor piše „Bosendorf“ tiskala knjigo: „Kupčija in obrtni-
denar in blago“ v 19.000 iztisih. Spisal je to potrebno knjigo dobro znani slovenski pisatelj Ferdo Kocvar, ki je uže po svojih zanimivih listiščih v „Slov. Narodu“ pokazal, da je v tem predmetu popolnoma doma. Tudi „Umni živinorejec“ se bude tiskal v 19.000 iztisih. „Moj ro-
doljubi, ki z neumorno delalnostjo in z izvrstnim avojim peresom vsako leto družbo sv. Mohorja podpirajo, gre nam v prvi vrsti imenovati slav-
nega g. dr. Jož. Vošnjaka.“ Ta v resnici neutrudljivi agitator, popularni pisatelj in narodni delavec je obljubil Mohorjevemu društvu po dobrih knji-
gah in po lastni skušnji do konca avgusta spisati: „Umno kletarstvo,“ v poduk vinorejem, kupčevalcem z vinom in krémarem. S to knjigo, ki bude gotovo tako popularno in ob enem jedernato pisana, kakor so vse drugi njegovi spisi, bude g. dr. Vošnjak še posebno ustregel nam Goričanom, kajti nikder drugej na Slovenskem kletarstvo nij tako zanemarjeno kakor pri nas.

(Zanimiva pravda.) Fabrikant Lemaitre v Parizu je tožil dediče umorjenega mehiškega carja Maka, namreč: avstrijskega cesarja, nadvojvodo Josipa in nadvojvodino Sofijo (mater našega cesarja) za 41.000 frankov (okoli 20.000 fl.). Toliko mu je bil namreč Maks dolžan ostal za redove (medajce), ktere si je za časa svojega carovanja v Mehiki pri Lemaitre dal narediti. Prva instanca je dediče obsojila, da morajo fabrikantu Lemaitre plačati Maksov dolg. Toda toženci so se pritožili, da pariško sodišče o tej zadevi ne more soditi, ker so države druga od druge popolnoma neodvisne in se torej noben vladar tuje države ne more v Parizu soditi; da car Maks tega dolga tudi nij naredil kot privaten človek, ampak v interesu države in da ga zatorej Maksov dediči niso dolžni plačati. Najviši sodnija v Parizu je ta rekurs odobrila in fabrikant Lemaitre je pravdo zgubil.

(Dr. Chleborad.) kjeri je svoje posestvo ravno pred volitvami ustavovercem prodal i tako zgodovinski stranki i glas zapravil, odpovedal se jo, ko se je vsa neodvisna česka žurnalistika proti njemu vzdignila i ga za ta čin obsojila, ravnateljstva banke „Slavije“.

(Raspisane službe.) Na goriški gimnaziji sta razpisani dve učiteljski službi, ena za slovenščino druga za klasično filologijo, a na tukajšnji viši realki je razpisano mesto učitelja za nemški jezik.

(Velikonoč Napoleon) ima zadnji čas povsod smolo. Znano je našim Čitateljem, da je Napoleon posestnik krasne Ville Vicentine na Goriskem. Te dni pa je pohegnil njegov oskrbnik ter odnesel sabo okoli 20.000 frankov.

(Pozor!) Zadji list „Slov. Naroda“ prinaša kot odgovor „Novicam“ krasno pisan in jako zanimiv listek o pisavi lastnega imena slovenskega pesnika Preširna.

(Slovenskega slovstva) prijateljem poročamo danes jako veselo novico, da g. Boris Miran na Dunaji namerava 2. zvezek svojih poezij na svitlo dati. Mi bi želeli, da bi Boris Miran v tem zvezku ponatisnil tudi svoje uže preje izdane pesni, katerih nij nikdar več dobiti. To bi bilo lepo darilo za njegove od dnč do dne množiče se častitelje.

(Z Dunaja) se nam piše, da je vlađa potrdila pravila „Slovenije“, društva na Dunaji bivajočih mladih Slovencev. Uže tri leta obstoječemu, a sedaj novoprerojenemu društvu želimo veliko delalnih močij in dober uspeh.

(Solkanska čitalnica) je sklenila, kakor slišimo, dati v kratkem besedo v korist stradajočim na Krajnskem. Solkanci so zmerom pri prvih, kadar gre za kako narodno stvar. — Živili!

(Primorska deželna komisija) za svetovna razstava na Dunaji se je ločila v tri podkomisije odbore, eden za Trst, eden za Istro in eden za Gorisko.

Goriška podkomisija se je ustanovila due 4. t. m. v deželni hiši v Gorici. Naroči so bili gg. deželni glavar grof Coronini, Viljem grof Pace, Viljem vitez in Hektor baron Ritter, Andrej Pauletig, vodja deželne gluhonemice, prof. Friderik Haberlandt, vodja svilorejskega poskuševališča, Alojzij dr. Pajer, France Malnič župan kanalski in Anton pl. Dottori posestnik v Ronkah. Za predsednika so izvolili g. dež. glavarja grofa Coronini-a. — Potem se je izvolil izvrševalni odbor, obstoječ iz gg. prof. Haberlandta, Andr. Pauletig, iz deželnega glavarja, predsednika kapčinske zbornice in njih na mestnikov, in podpredsednika kmetijske družbe; ta odbor si je izbral za predsednika g. Viljema vitezja Ritterja.

Pri tej priliki je spoznala podkomisija, da v deželni komisiji niso zadostno zastopani vsi interesi goriške grofije in je zato priporočila c. k. namestništvo v Trstu, naj nasvetuje, da bi se imenovali še slediči ude: gg. Karol Baubella c. k. inženir, prof. Alojzij Chiozza iz Skodovake, Ignacij Kovačič trgovec pri Sv. Luciji, Izidor Pagliaruzzi posestnik v Kobaridu, Andrej Pauletig podpredsednik trgovske zbornice v Gorici, Jožef Redl c. k. gozdarski nadzornik v Gorici.

(Čitalnica v Črniči) napravi besedo v nedeljo 7. t. m., program je tako zanimiv, med petjem se bude vrtstil govor, deklamacija in igra: „Bob iz Kranja“ in potem ples. — Zacetek bo ob 6 uri zvečer. Vstopina k besedi 20. novcev, k plesu 1 forint. — Kakor se sliši se bude udeležilo te besede več rodoljubov iz našega mesta.

(V goriški čitalnici) bo v soboto, 13. t. m. veliki ples, k kateremu pravljemo nekoliko gostov iz Lipave in drugih bližnjih krajev. Nadejati se je, da bude zadnja veselica letosnjega sajma v živahnosti še vse druge prekosila. —

* Vaši dopisi so nam vselej tako dragi.

(*z Peterburga.*) se piše »Slovenskemu Narodu« sledeča zanimiva novica o slovanskem bazaru: »Nekteri ruski in česki rodoljubi so misel sprožili v Moskvě napraviti slovanski bazar, v katerem bi se prodajali samo obrtniški predelki slovanskih kraju. Da ti može nijso rok križem držali, priči nam to, da se ima ta bazar, kakor sporočijo russki časniki, že v kratkem odpreti. (Odpri se je už 20. marca. Ured.) Namenjeno je za to posebno poslopje v „kitaj-kem mestu“ v mokljskih ulicah. Slovanski bazar bude imel tri glavne razdelce:

I. Beseda. Ta je namenjena za javne govorje, slovstvene, muzikalne in tem podobne zabave. Precej ko bodo bazar odprt, se bodo začela „četinja“ o russki zgodovini, o vojskini zgodovini, o naravoslovju itd. Vpisani so za ta namen: akademik Pogodin, Na Popov, dr. Benzinger, dr. Vojnov, dr. fizike prof. Ljubimov, generalnega štaba podpolkovnik Jablunski in generalnega štaba stotnik Mezencev.

II. Kupčjski hrami; teh je petdeset različne velikosti.

III. Gostilnica, ki bodo imela sedemdeset stanovanj za popotnike. V gostilnici bodo tudi najava restavracija (stolovaja), ktere vodstvo je prevzel bivši vodja kuhinje carja Aleksandra.

Zdaj ve vsak Slovan, ki se bode podsl v Moskvo, kde ima prebivališča iskati. Nadiamo se, da se bo tu vedno veliko Slovanov iz raznih krajev slovanskih shajalo in da jim bo tako prilika dana o marsikteri narodni stvari ustmeno porazumeti se. Slovanski bazar bo zanimivo shajališče ne samo za trgovce in obrtnike, ampak, kakor predstoječi program kaže, za vsakega izobraženega slovanskega rodoljuba. To je bilo kaj pametno od strani ustanoviteljev, da stvar niso enostransko poprijeli, ampak da so materialen in duševen interes spojili. Tako bi bilo sploh treba ravnati vsem tistim, ki se trudijo, da se povzdigne narodno žive nje med Slovanji. Pot v Moskvo zdaj nij več dolg. Po železnicah se kmalu tje pridrda, in ne dvomimo, da bodo šel marsikdo slovanski bazar obiskat, ki doslej nikdar nij misil v Moskvo iti. Slovanski bazar bodo vedna slovanska razstava. Tu se bodo izpodbujevalo duševne in materialne moći Slovanstva.“

(*Poštna pogodba z Črnogorom*) je prišla 20. t. m. pred cislajtanski državnim zbor in bila izročena finančnemu odboru. V vladnem poročlu o pogodbi beremo, da je proti koncu l. 1870 knez črnogorsk: našemu ministerstvu za zunanje zadeve izrekel željo po poštni pogodbi z Avstrijo. Vsled tega se je 25. maja 1871 pogodba po vzgledu poštne pogodbe s Srbijo sklenila in je bil en c. kr. poštni uradnik poslan v Cetinje, da bodo učil Črngorce poštih stvari, ker do sejaj Črnagora lastne pošte še nij imela.

(*Slov. Nar.*)

(*Učenjaški zbor*) je preteklo velikonočne praznike hrabro sukal svojega uma svitlo meča po vipavskem trgu. Ker vrli Vipave svojih ulic ne smejo razsvitljati (merodajen gospod namreč pravi, da, ker je bog noč za spanje ustvaril, nij treba, da bi zvečer po vipavskem trgu luči svetile), skrbeli so v prav obili meri in kako gosto ljubno za to, da so bile na čast gorškim učenjakom vsak večer vsaj mize razsvitljene — s čudovito se žarečimi svetilnicami. Posebno učenjak Š-a je ves čas kazal, kako duhovito ime je prejel pri krstu. Res, vso čast je delal svojemu patronu!

Središče vsega veselja pa je bila beseda, katero je napravil vipavski Sokol na veliki ponedeljek v čitalniški dvorani. Pač malo društev je na Slovenskem, bi bi mogla napravljati take veselice. Mej izbornim petjem nam je posebno dopala mazurka: »Jan nij bedak“ in »Nezakonska mati,“ brenčeči zbor z bariton-solo. V joko dobro predstavljanih igrah: »On nij ljubosumen“ in »To sem bil jaz“ so se posebno odhikovali gospice, a tudi gospodje so svoje naloge vse hvale vredno rešili.

Osobito pri drugi igri nam gre poхvalno omenjati gospice Jolijanove, ki je ljubezljivo ženko Leni krasno igrala in gospice Župančeve, ki je staro Barbo prav dobro pogodila; gospica Virkeva, kako simpatična prikazen, je nalogu nekaj zvite, a baš v tej zvitosti ljubezljive in simpatične Polone izvrstno predstavljala. Ženki Leni in deklici Poloni se je posebno podala lepa narodna kranjska obleka.

Pri plesu so učenjaci pokazali, da ne znajo sukat samo svojega uma svitih mečev, nego tudi svoje pete. Ker je bilo tudi drugih veselic, izgredov in zanimivih stvari obilo na dnevnem redu, nij čuda, da so učenjaci svoje veliko učenjaško opravilo prejeli na čas trgatev, svoje vipavske proselite nekršene izročili varstvu zlatega vrhpoljca in

teško se ločili od vipavskega trga. Eden je nabral polno torbo zanimivih novic, ktere obeta zložiti v cel roman, drugi je v Vipavi pustil pol srca in tretji s pripomočjo vseh učenjakov misli na svitlo dati kujo, katere naslov se bode glasil: »Lepi spomini iz Vipave.«

(*Gosp. Andreju Štok-u.*) županu v Dutovljah je podelil svitli cesar za njegove zasluge v poljedelstvu zlati križec s krone.

Nujno vabilo.

Še enkrat vabi podpisani odbor *prac nujno* vse družbenike polit. društva »Soča“ da se u delež občnega zboru, ki bodo 11. t. m. ob 2 urah poludne v čitalniških prostorih.

Odbor polit. društva „Soča“.

Poslano.

Dolžnost mi je, odgovoriti na poslano iz Pervacine v prilogi k 13. št. Vašega lista, da zavarujem čast županstva in sebe opravičim. Dne 27. marca t. l. je županstvo res povabilo staršine cele županije v zborovanje. Na dnevnem redu je bilo več toček in seja je trajala od 8. ure zjutraj do 1. popoludne. Bilo je tudi na dnevnem redu pretresovanje računov kat. občine Pervacina, kajih izkazi (brez vsake vrednosti, ker so že drugi prav kakor tisti pripravljeni) so zares v županijski pisarnici zmanjkali. Kakor znamo, morajo obč. računi ležati vsaj 14 dnij v županijski pisarnici razgrneni v pregled občinarjev. Tako so bili tudi ti razpostavljeni.

Do zdaj je vžival vsak starešina in tudi drug zaupanje, in smel si je v občinski pisarnici pogledati marsikteri stvar brez sitne kontrole, torej se je lahko zgodilo, (kriviti ne morem nobenega) da izkušov nij. Zdaj se bo gotovo bolj pazilo na tiste, ki zahajajo v županijsko pisarnico. Jaz pa nijsem, kar to zadeva po nikakem odgovoren; saj meni nijso bili ti izkazi vročeni. Jaz tudi ne hranim ključa županijske pisarne.

Kar zadeva drugačega očitavka v omenjenem poslancem, čudim se, da je gosp. Gregorić takoj kratkega spomina. Saj podpisuje tudi on okrožnice, na čelu katerih je vsakikrat dnevni red prihodnje zborove seje. Da nijso prišli starašne prvaške srednje dne 17. pr. m. v Dornberg na sprehoj nij treba dalje dokazovati, ker je seja 5. ur trajala. Prav iz tega uzroka bi bilo pretresovanje računov kat. občine Pervacina nemogoče in bi se moralno biti odložiti, ko bi bili tadi na mizi ležali dolični izkazi. Končno prosim g. Gregorića, kendar kaj dopisuje v časopise naj ne presciga mej resnice in naj ne izpušča stvar j, katero bi zamegle stvar razjasniti.

V Dornbergu 5. aprila 1872.

Ferd. Perco, tajnik

Izkaz

dariš za stradajoče na Notranjskem in Dolenjskem.

Prenesek iz št. 11. f. 20.70

Č. Gosp. Ant. Trepal, kurat

v Jagodišah 5. —

” ” F. Čeket kaplan

v Srpenici 4. —

Skupaj f. 29.70

Zahvala.

Javno se zahvaljujemo gospodu Romanu Merlaku, zastopniku Splošne Elementarne Zavarovalne Banke, toliko za v primerno kratkem času poplačane nam po ognju prizadete škode, kakor tudi za vestno cenitev.

Ačve 12. marca 1872.

Jože Kovačič, Stefan Jakopič, Ivan Pirih, Matija Kovačič, Stefan Kovačič, Peter Kovačič, Tone Suligoj, Jože Suligoj, Marija Suligoj, Ivan Jerisio, Jože Sbogar, Martin Skodnik, Ivan Kolenec, Stefan Kovačič, Jože Laugo, Jože Leščak.

Odvetnik

dr. Josip Abram

ima svojo pisarnico v Gorici v glediščni ulici (Contrada del Teatro) hiš. stev. 76, v II. nadstropji.

Naznanilo.

Podpisani naznanja s tem da ordinira in pregleduje bolnike od 10 ure zjutraj po poludne. **Ubogi zastonj.** V hiši št. 38 takaj.

V Ajdoršni dne 23 marca 1872.

Ant. dr. Perco

Ad št. 762

P. T. gg. družbenikom i naklonjencem
vzajemno zavarovalne banke

„Slavije“

V PRAGI.

Gospodu Dr. Fr. L. Chleboradu se je razkladala prodaja žampškega gradu ravno v sedanjem času za velik prestopek i ostrina očitne obtožbe se obrača žalibog tudi proti banki »Slavije«, ker je on ujen glavnji ravnatelj.

Grad Žampah pa nij bil niti kupljen niti prodan za »Slavije« i gospod dr. Chleborad nij upravnik, ampak po pogodbi ustanavljen, Podpisanimu odboru podrejen uradnik. Odbor banke »Slavije« nij imel pri prodaji žampškega gradu nikakoršne udeležbe i zavoljo tega nijma natok na »Slavije« nikakoršne pravne podlage.

Ker se pa pri tem tudi bankino delovanje ovira, šteje si odbor v svojo dolžnost, da očisti narodni zavod »Slavije« vsakoršnih neprijetenostij, ker je naloga banke »Slavije« odvračati domoljubno občinstvo od tujih poduzetij.

Podpisani odbor upravlja banko »Slavije« pošteno, vestno i brez dobičkalovstva v domačo i splošno korist, kakor se v tem vsak družabnik prepričati more, kajti odbor je bil od občnega zpora gg. podružabnikov banke »Slavije« k temu s častno volitvijo poklican i vsa svoja opravila brezplačno opravila.

Odbor sam upravlja banko, pregledava račune, obrača bankine dohodke, nakazuje stroške, sklepa kupčije. Bankino trgovstvo evete i nese obilen sad svojim udeležencem.

K temu veselemu stanju je pripomogla pravčnost, vzgledna pridnost i vestna delalnost banke »Slavije« pri opravilih od odbora predpisanih i določenih. Prihodnemu občnemu zboru predloži se v tem obili dekazi, v natančen pretres. Nij tedaj vzroka banko »Slavije« opuščati.

Z opuščanjem banke »Slavije« dajali bi gospodje podružabniki i dosedanji prijatelji le prenaglo pogubno orožje v roke tujim zavodom proti gotovosti svojega vlastnega premoženja, ktero so zaupali odboru, ne pa g. dr. Fr. L. Chleboradu.

Obračamo se tedaj do vseh p. t. spoznanih članov i prijateljev »Slavije« s prošnjo, da bi »Slaviji« svoje naklonjenosti ne odtezali, kajti poverjeniki bodo pri občnem zboru 16. vel. travna t. l. predložili račun o svojem gospodarstvu.

Od odbora banke »Slavije«

V Pragi dne 18. marca 1872.

J. M. Šahey Dragotin Židlicky
predsednik podpredsednik

J. S. Skrejšovsky — dr. Ivan Palacky.
Vekoslav Oliva — dr. Josip Fric
dr. Adolf Dub — Adolf Nocar
J. Tuček — V. Vávra mlajši.